ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ GEP

Δεκέμβριος 2018

GEP
Working better living well!

1. Εισαγωγή

Το παρόν εγχειρίδιο συντάχθηκε με σκοπό την ενημέρωση του προσωπικού που δραστηριοποιείται σε χώρους ανασκαφών εκ μέρους της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, σε θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας. Ο αναγνώστης μπορεί να ενημερωθεί για τους βασικούς κινδύνους που απορρέουν τόσο από την εργασιακή δραστηριότητα στο χώρο των ανασκαφών, όσο και από τον περιβάλλοντα χώρο και να γνωρίζει ποια είναι τα κατάλληλα μέτρα ελαχιστοποίησης των κινδύνων προκειμένου να αποφευχθούν ατυχήματα ή και βλάβες της υγείας.
Παρακάτω παρουσιάζονται οι προτεινόμενες οδηγίες με τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι υπεύθυνοι των ανασκαφών, οι εργαζόμενοι και οι επισκέπτες κατά την παραμονή ή και την εργασία τους σε ανασκαφικό χώρο.

Η υγεία και η ασφάλεια είναι ευθύνη όλων.

2. Σήμανση – οριοθέτηση ανασκαφής

Πριν την έναρξη των εργασιών σε χώρο ανασκαφής είναι σημαντικό ο χώρος να οριοθετείται και να τοποθετούνται σημάνσεις στα σημεία που εντοπίζεται κάποιος κίνδυνος, στα σημεία που υπάρχει η υποχρέωση κάποιας ενέργειας και στα σημεία που σχετίζονται με τη διάσωση.

Ειδικότερα η σήμανση θα αφορά προειδοποίηση για πτώση από υπερυψωμένα σημεία εργασίας, επικίνδυνες κλίσεις εδάφους, ανοικτές τομές/ορύγματα, σημεία στα οποία υπάρχουν σχοινιά (ράμμα) που οριοθετούν περιοχές, στα οποία υπάρχουν βέργες υψωμένες ή πάσσαλοι, ανισοϋψή επίπεδα εδάφους, σημεία στα οποία υπάρχει αντιστήριξη και υφίσταται κίνδυνος καταπλάκωσης, χαμηλά σημεία που ενδεχομένως να προσκρούσει το κεφάλι του κάποιος διερχόμενος.

Επίσης, κατά την είσοδο στον οριοθετημένο χώρο, αλλά και όπου υπάρχουν σημεία που σχετίζονται με τη διάσωση, πρέπει να τοποθετείται σήμανση υποχρέωσης χρήσης του απαραίτητου προστατευτικού εξοπλισμού, αλλά και όπου υπάρχουν σημεία που σχετίζονται με τη διάσωση.

Για την εναπόθεση και φύλαξη των χρησιμοποιούμενων εργαλείων και εξοπλισμού απαιτείται να δημιουργείται και να οριοθετείται ειδικός χώρος σε κάθε περιοχή ανασκαφών, ώστε αφενός να αποφεύγονται επικίνδυνες καταστάσεις από επαφή με παρατημένα εργαλεία, αφετέρου να είναι εφικτός ο έλεγχος, η επιθεώρηση, η οργάνωση και παραλαβή/εναπόθεση του εξοπλισμού.

Σημαντική σημείωση:

- Ενημερωνόμαστε για τη σημασία των σημάνσεων (υποχρέωση – απαγόρευση -προειδοποίηση - πληροφόρηση).
- Ενημερώνουμε σχετικά τους τρίτους που εισέρχονται στο χώρο εργασίας.
- Αναφέρουμε άμεσα κάθε έλλειψη ή φθορά σημάνσεων, που τυχόν διαπιστώνουμε.
- Σε κάθε περιοχή ανασκαφών συνιστάται να υφίσταται χώρος κατάλληλα προστατευμένος από τα καιρικά φαινόμενα, ο οποίος θα διαθέτει κατάλληλα καθίσματα για την ανάπαυση των εμπλεκόμενων στις δραστηριότητες και θα έχει τη δυνατότητα αποθήκευσης προμηθειών για την αποστολή, όπως δροσερό νερό και φαρμακείο πρώτων βοηθειών. Ο χώρος θα πρέπει, επίσης, να σημαίνεται κατάλληλα.

3. Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Για την είσοδο στο χώρο ανασκαφής είναι απαραίτητο να γίνεται χρήση του εξοπλισμού ατομικής προστασίας. Η είσοδος στο χώρο χωρίς χρήση του προστατευτικού εξοπλισμού απαγορεύεται.

Κατ' ελάχιστον θα πρέπει να γίνεται χρήση:

Υποδημάτων ασφαλείας με αντιολισθητική σόλα και προστασία δακτύλων.

Φόρμας εργασίας

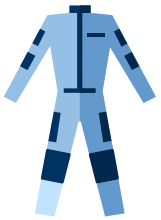

Κάλυμμα κεφαλής

Γυαλιά προστασίας από την ηλιακή ακτινοβολία

Γάντια προστασίας

Ανάλογα με την εργασιακή δραστηριότητα επιπρόσθετα μπορεί να γίνει χρήση:

Ανακλαστικού ρουχισμού εφόσον η εργασία θα γίνει με μειωμένο φωτισμό ή θα υπάρχουν διερχόμενα οχήματα στο πεδίο.

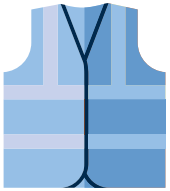

Προστατευτικό κράνος σε ειδικές περιπτώσεις εργασιών όπως εργασία με ανυψωμένα φορτία ή σε περιορισμένους χώρους.

Προστευτικά γυαλιά (όταν πραγματοποιείται εργασία κατά την οποία μπορούν να εκτοξευθούν θραύσματα, πέτρες, χαλίκια κ.α).

Επιγονατίδες/ Επιαγκωνίδες για την εργασία σε θέση κατά την οποία ο εργαζόμενος έρχεται σε επαφή με το έδαφος.

Μάσκα προστασίας της αναπνοής από τη σκόνη.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ να παραποιούνται τα Μέσα Ατομικής Προστασίας.

4. Έκτακτη Ανάγκη, Φαρμακείο & Πρώτες Βοήθειες

Πριν την έναρξη των εργασιών είναι σημαντικό να υπάρχει κυτίο πρώτων βοηθειών εφοδιασμένο με κατάλληλα φάρμακα, το οποίο θα διατηρείται σε προσβάσιμο σημείο το οποίο θα φέρει σήμανση αλλά και θα μεταφέρεται εύκολα.

Προτείνεται όλοι οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν πρώτες βοήθειες και περίπου το 10% της αποστολής να έχει λάβει εξειδικευμένη εκπαίδευση. Θα πρέπει να υπάρχει το αντίστοιχο πιστοποιητικό εκπαίδευσης διαθέσιμο προς επίδειξη για όσα άτομα έχουν λάβει την εκπαίδευση.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση συμβάντων πρέπει να είναι γνωστά τα τηλέφωνα των πλησιέστερων σταθμών νοσοκομειακής φροντίδας καθώς και η τοποθεσία τους.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	**112**
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	**100**
ΕΚΑΒ	**166**
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ	**199**
ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ	**210 7793777**

5. Χρησιμοποιούμενα εργαλεία

Για τις εργασίες των ανασκαφών χρησιμοποιούνται κυρίως εργαλεία χειρός. Τα πιο συνηθισμένα που αφορούν σχεδόν όλες τις εργασίες είναι μυστριά, αξίνες, τσάπες, φτυάρια, βούρτσες, πινέλα, τσουγκράνες και σέσουλες.

Οι γενικές αρχές είναι:

- Χρησιμοποιούμε τα εργαλεία μόνο για το σκοπό που έχουν σχεδιαστεί.
- Μεταφέρουμε τα εργαλεία στις κατάλληλες θήκες (σε όσα υπάρχει η δυνατότητα).
- Ελέγχουμε τα εργαλεία πριν τη χρήση τους.

Εφόσον γίνει χρήση ηλεκτρικών εργαλείων:

- Όλα τα ηλεκτρικά εργαλεία πρέπει να διαθέτουν πιστοποίηση CE και μονωτήρες.
- Δεν χρησιμοποιούμε ηλεκτρικά εργαλεία σε χώρους με νερά και έντονη υγρασία.

6. Θερμική καταπόνηση

Τα μέτρα που μπορεί να ληφθούν για να αντιμετωπιστεί τυχόν θερμική καταπόνηση των εργαζομένων περιλαμβάνουν:

- Χορήγηση και χρήση κατάλληλου καλύμματος κεφαλής, όπου δεν προβλέπεται χρήση κράνους προστασίας, καθώς και προστατευτικών μέσων δέρματος.
- Διαμόρφωση / επιλογή σκιερού μέρους για διαλείμματα.
- Προγραμματισμός των εργασιών έτσι ώστε οι πλέον επιβαρυμένες εργασίες (που απαιτούν σωματική προσπάθεια) να γίνονται τις ώρες που οι θερμοκρασίες είναι χαμηλότερες.
- Μείωση της απασχόλησης κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των ωρών 12.00- έως τη λήξη του ωραρίου.
- Χορήγηση πόσιμου δροσερού νερού (10-15°C).
- Κατά το δυνατόν αναβολή εκτέλεσης εργασιών μέχρι παρελεύσεως του καύσωνα. Ενδεικτική θερμοκρασία καύσωνα: 35°C.

Μέσα Ατομικής Προστασίας

- Συνιστάται η χρήση καλυμμάτων κεφαλής και αυχένα και άλλων προστατευτικών μέσων του δέρματος, π.χ. αντηλιακών κρεμών.
- Συνιστάται η χρήση γυαλιών ηλίου.

7. Γενική εργασία και παραμονή στο χώρο της ανασκαφής

Για την κυκλοφορία και την εργασία στους χώρους των ανασκαφών πρέπει να λαμβάνονται τα παρακάτω μέτρα:

- Για την πολύωρη εργασία σε όρθια στάση σώματος θα πρέπει να υπάρχουν καρέκλες στο χώρο διαλείμματος για την ανάπαυση των εργαζόμενων.
- Θα πρέπει όλοι να είναι ενήμεροι για τις σημάνσεις και τη σημασία τους.
- Όπου υπάρχει σύνδεση διαφορετικών επιπέδων θα πρέπει να υπάρχουν διαβάσεις – ράμπες με χειρολισθήρα.
- Θα πρέπει όλοι να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή ώστε να αποφεύγεται να πλησιάζουν σε γκρεμούς ή να στέκονται κάτω από βράχους (αν δεν έχει προηγηθεί αντιστήριξη).
- Ενημερώνουμε όσους εισέρχονται στο χώρο για ειδικούς κανόνες κυκλοφορίας και ιδιαιτερότητες των ανασκαφών.
- Απαγορεύεται η χρήση κινητού τηλεφώνου (εκτός των εγκεκριμένων συστημάτων επικοινωνίας) και η κατανάλωση αλκοόλ κατά την οδήγηση.
- Υποχρεούμαστε να τηρούμε τη σήμανση και τα όρια ταχύτητας.
- Αποφεύγουμε οτιδήποτε μπορεί να μας αποσπάσει την προσοχή (κινητό τηλέφωνο, φαγητό κ.λπ.).
- Σταθμεύουμε μόνο σε ασφαλή σημεία.

8. Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων

Η χειρωνακτική διακίνηση φορτίου, θα εφαρμόζεται μόνο όταν δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος εκτέλεσης της εργασίας. Πρωτίστως θα εξετάζεται η αντικατάσταση της δραστηριότητας με τη χρήση μηχανικών μέσων, όπως π.χ. τροχήλατων καροτσιών.
Εκτελούμε πάντα την άρση του φορτίου με ΒΑΘΥ ΚΑΘΙΣΜΑ.

9. Σε περίπτωση ατυχήματος

Σε περίπτωση ατυχήματος στο οποίο εμπλέκεται εργαζόμενος ή τρίτος, θα πρέπει αμέσως μόλις γίνει αντιληπτό το συμβάν να γίνουν οι παρακάτω κινήσεις:

Άμεσες ενέργειες:
Φροντίζουμε για την ασφάλεια, πρώτα τη δική μας, έπειτα των παρευρισκόμενων και του θύματος. Ελέγχουμε την περιοχή και πλησιάζουμε εφόσον δεν διατρέχουμε κίνδυνο (εάν υπάρχει κίνδυνος φροντίζουμε να τον απομονώσουμε κατάλληλα - π.χ. κινούμενα οχήματα, φορτία, απομόνωση ηλεκτρικού ρεύματος κ.α.). Εφόσον είναι ασφαλές, αξιολογούμε γρήγορα τις ανάγκες του θύματος, προσπαθούμε να καταλάβουμε τι έχει συμβεί και αν το θύμα έχει σημάδια ζωής (αντίδραση και αναπνοή).

Κλήση βοήθειας:
Εφόσον όντως πρόκειται για ατύχημα, ζητούμε εξειδικευμένη βοήθεια. Εάν πρόκειται για ένα ήπιο περιστατικό (π.χ. μια εκδορά), πρέπει να καλέσουμε την ομάδα πρώτων βοηθειών για να φροντίσει το θύμα. Εάν πρόκειται για ένα πιο σοβαρό ατύχημα (π.χ. μια μεγάλη αιμορραγία), πρέπει να καλέσουμε το ΕΚΑΒ (166) ή τον Ευρωπαϊκό Αριθμό Έκτακτης Ανάγκης (112) λέγοντας το όνομά μας, ακριβώς πού βρισκόμαστε και τι κατάσταση αντιμετωπίζουμε, απαντώντας σε όλες τις ερωτήσεις και κλείνοντας το τηλέφωνο τελευταίοι, ώστε να εξασφαλίσουμε ότι η κατάλληλη βοήθεια θα έρθει.

Πρώτες Βοήθειες:
Δίνουμε Πρώτες Βοήθειες στο θύμα είτε οι ίδιοι, είτε η ομάδα πρώτων βοηθειών, αξιοποιώντας το κυτίο πρώτων βοηθειών του χώρου εργασίας. Εάν το περιστατικό είναι ήπιο, η φροντίδα του θύματος ολοκληρώνεται εδώ, ωστόσο εάν το περιστατικό είναι σοβαρό, τότε οι πρώτες βοήθειες δίνονται μέχρι να έρθει ασθενοφόρο, δηλαδή εξειδικευμένη βοήθεια, στον τόπο του συμβάματος, ώστε να αναλάβει. Απαντάμε σε όλες τις ερωτήσεις που θα τεθούν από την υπηρεσία του ασθενοφόρου. Δε μετακινούμε το θύμα από τη θέση που το βρήκαμε και δίνουμε πρώτες βοήθειες εκεί που το ατύχημα συνέβη, εκτός κι αν αυτό δεν είναι ασφαλές. Κατά τη διάρκεια της παροχής πρώτων βοηθειών, χρησιμοποιούμε γάντια μιας χρήσεως και εάν το θύμα διατηρεί τις αισθήσεις του, το ρωτάμε τι συνέβη και πώς αισθάνεται, πληροφορίες οι οποίες μπορεί να είναι χρήσιμες στους επαγγελματίες υγείας που θα αναλάβουν.

Μεταφορά θύματος:
Η διακομιδή του θύματος γίνεται από το ασθενοφόρο στο καταλληλότερο ή στο πλησιέστερο νοσοκομείο, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο.

Εξειδικευμένη φροντίδα:
Το άτομο λαμβάνει εξειδικευμένη φροντίδα από το νοσοκομείο στο οποίο έχει διακομιστεί.

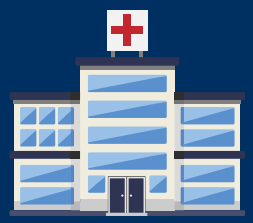

Διδότου 6, Αθήνα, 106 80
T: 21 0367 9900
W: www.efa.gr